

224

**ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ**

**УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

05 серпня 2015 року

м. Київ

**Колегія суддів судової палати у цивільних справах
Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і
кримінальних справ у складі:**

головуючого **Ткачука О.С.,**

суддів: **Висоцької В.С.,** **Ступак О.В.,**

Умнової О.В., **Фаловської І.М.,**

розглянувши в судовому засіданні справу за позовом Бориспільської міжрайонної прокуратури Київської області до Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області, Волянського Олександра Петровича про скасування рішень сільської ради, визнання державних актів на право приватної власності на земельну ділянку недійсними, за касаційною скаргою заступника прокурора Київської області на рішення апеляційного суду Київської області від 07 квітня 2014 року,

в с т а н о в и л а :

У листопаді 2013 року Бориспільська міжрайонна прокуратура Київської області звернулася до суду з указаним позовом, обґрунтовуючи свої вимоги тим, що відповідач Волянський О.П. всупереч вимог чинного земельного законодавства, яким встановлено одноразовість отримання громадянами земельної ділянки за кожним видом цільового використання у порядку безоплатної приватизації земельної ділянки із земель державної та комунальної власності, незаконно набув у власність земельну ділянку з цільовим призначенням – для ведення особистого селянського господарства площею 0,50 га, що розташована на території Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області, цільове призначення якої у подальшому було змінено на – для будівництва та обслуговування офісно-торгівельного комплексу, таким чином повторно використав таке право, адже

раніше у 2010 році вже отримав у власність земельну ділянку з таким самим цільовим призначенням – для ведення особистого селянського господарства.

Рішенням Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 13 грудня 2013 року позов задоволено.

Скасовано рішення Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 21 лютого 2012 року № 1065-12-VI «Про надання дозволу на складання проекту землеустрою щодо відведення у власність земельної ділянки, орієнтованою площею 0,50 га Волянському О.П. для ведення особистого селянського господарства у с. Щасливому Бориспільського району Київської області».

Скасовано рішення Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 21 червня 2012 року № 1159-15-VI «Про затвердження проекту землеустрою щодо відведення у власність земельної ділянки, орієнтованою площею 0,50 га Волянському О.П. для ведення особистого селянського господарства в с. Щасливому Бориспільського району Київської області».

Скасовано рішення Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 14 серпня 2012 року № 1223-17-VI «Про надання дозволу на складання проекту землеустрою щодо зміни цільового призначення земельної ділянки».

Скасовано рішення Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 06 грудня 2012 року № 1377-20-VI «Про затвердження проекту землеустрою щодо зміни цільового призначення земельної ділянки з земель для ведення особистого селянського господарства на землі для будівництва та обслуговування офісно-торгівельного комплексу Волянському О.П. в с. Щасливому Бориспільського району Київської області».

Визнано недійсним державний акт серії ЯМ № 984055 на право приватної власності на землю площею 0,50 га для ведення особистого селянського господарства, що розташована на території Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області, виданий на ім'я Волянського О.П., зареєстрований в книзі записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі за № 322088001010049 з кадастровим номером земельної ділянки № 3220888000:03:005:0004.

Визнано недійсним державний акт серії ЯИ № 416226 на право приватної власності на землю площею 0,50 га для будівництва та обслуговування офісно-торгівельного комплексу, що розташована на території Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області, виданий на ім'я Волянського О.П., зареєстрований в книзі записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі за № 322088001013646, з кадастровим номером земельної ділянки № 3220888000:03:005:0004.

Рішенням апеляційного суду Київської області від 07 квітня 2014 року рішення суду першої інстанції скасовано, в задоволенні позову відмовлено.

Ухвалою колегії суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 серпня 2014 року касаційну скаргу заступника прокурора Київської області відхилено, рішення апеляційного суду Київської області від 07 квітня 2014 року залишено без змін.

Постановою Верховного Суду України від 24 червня 2015 року у порядку, встановленому главою 3 розділу V ЦПК України, ухвалу колегії суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 серпня 2014 року скасовано, справу направлено на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

У касаційній скарзі заступник прокурора Київської області просить скасувати рішення апеляційного суду, залишити в силі рішення суду першої інстанції, посилаючись на порушення апеляційним судом норм матеріального і процесуального права.

Вивчивши матеріали справи, перевіrivши доводи касаційної скарги, колегія суддів дійшла висновку, що касаційна скарга підлягає задоволенню з огляду на наступне.

Скасовуючи рішення суду першої інстанції та відмовляючи в задоволенні позову, суд апеляційної інстанції виходив із безпідставності заявлених позовних вимог, оскільки відповідно до ч. 4 ст. 116 та ч. 1 ст. 121 ЗК України громадянин має право отримати безоплатно у власність земельні ділянки один і більше разів, але в межах розмірів, передбачених ст. 121 ЗК України.

Однак із вказаними висновками апеляційного суду погодитися не можна, виходячи з наступного.

Відповідно до п. «в» ч. 3 ст. 116 ЗК України безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян проводиться у разі одержання земельних ділянок із земель державної і комунальної власності в межах норм безоплатної приватизації, визначених цим Кодексом.

Згідно з п. «б» ч. 1 ст. 121 ЗК України громадяни України мають право на безоплатну передачу їм земельних ділянок із земель державної або комунальної власності для ведення особистого селянського господарства у розмірі не більше 2,0 гектара.

Виходячи зі змісту ч. 4 ст. 116 ЗК України, передача земельних ділянок безоплатно у власність громадян у межах норм, визначених цим Кодексом, проводиться один раз за кожним видом використання.

Відповідно до вимог ч. 6 ст. 5 Закону України «Про особисте селянське господарство» громадяни України, які реалізували своє право на безоплатну приватизацію земельної ділянки для ведення особистого підсобного господарства в розмірі менше 2,0 гектара, мають право на збільшення земельної ділянки в межах норм, установлених ст. 121 ЗК України для ведення особистого селянського господарства.

Відповідно до ч. 1 ст. 56 ЗК України (в редакції від 18 грудня

1990 року) для ведення особистого підсобного господарства громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються безплатно у власність земельні ділянки, в межах населених пунктів, у розмірах, вказаних у земельно-облікових документах, або надаються безплатно у власність у розмірі не більше 0,6 гектара.

Виходячи з вищевикладеного, право на збільшення земельної ділянки в межах норм, установлених ст. 121 ЗК України для ведення особистого селянського господарства мають ті громадяни, які реалізували своє право на безоплатну приватизацію земельної ділянки для ведення особистого підсобного господарства в розмірі не більше 0,6 га відповідно до приписів ЗК України (в редакції від 18 грудня 1990 року).

У такому випадку безоплатна передача земельної ділянки буде здійснюватися за загальним порядком, визначеним ст. 118 ЗК України.

Судами встановлено, що у лютому 2010 року Волянському О.П. безоплатно було передано у власність для ведення особистого селянського господарства земельну ділянку площею 0,89 га, яка розташована в межах Шпитівської сільської ради Києво-Святошинського району Київської області.

Згодом Волянський О.П. на підставі рішень Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 21 лютого 2012 року № 1065-12-VI та від 21 червня 2012 року № 1159-15-VI безоплатно отримав у власність для ведення особистого селянського господарства земельну ділянку площею 0,5 га, яка розташована на території Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області; на цю земельну ділянку йому видано державний акт на право власності.

У подальшому рішенням Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 14 серпня 2012 року № 1223-17-VI Волянському О.П. надано дозвіл на складання проекту землеустрою щодо зміни цільового призначення даної земельної ділянки та рішенням Щасливської сільської ради Бориспільського району Київської області від 06 грудня 2012 року № 1377-20-VI затверджено проект землеустрою щодо зміни цільового призначення земельної ділянки із земель для ведення особистого селянського господарства на землі для будівництва та обслуговування офісно-торговельного комплексу. На підставі зазначених рішень відповідач отримав державний акт на право приватної власності на спірну земельну ділянку для будівництва та обслуговування офісно-торговельного комплексу.

За таких обставин правильним є висновок суду першої інстанції про задоволення позову прокуратури з тих підстав, що відповідач Волянський О.П. незаконно отримав у власність земельну ділянку цього ж цільового призначення вдруге, адже в силу наведених норм матеріального права передбачено право на одноразовість отримання земельної ділянки у власність за кожним видом використання.

Розглядаючи спір, який виник між сторонами у справі, суд першої інстанції правильно визначився з характером спірних правовідносин та нормами матеріального права, які підлягають застосуванню, повно та

всебічно дослідив наявні у справі докази і надав їм належну оцінку в силу вимог ст. ст. 10, 60, 212 ЦПК України, правильно встановив обставини справи, в результаті чого ухвалив законне й обґрунтоване рішення, яке відповідає вимогам ст. ст. 213, 214 ЦПК України.

Безпідставно скасовуючи законне й обґрунтоване рішення суду першої інстанції, апеляційний суд припустився помилки в застосуванні матеріального та процесуального закону, що призвело до неправильного вирішення спору, всупереч вимогам ст. ст. 303, 304, 316 ЦПК України належним чином не з'ясував характеру і суті заявлених позивачем вимог, норм права, якими вони регулюються, не надав належної правової оцінки зібраним у справі доказам.

Ураховуючи вищевикладене, колегія суддів дійшла висновку, що рішення апеляційного суду підлягає скасуванню із залишенням рішення суду першої інстанції в силі з підстав, передбачених ст. 339 ЦПК України.

Керуючись ст. ст. 336, 339, 344, 345 ЦПК України, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ

у х в а л и л а:

Касаційну скаргу заступника прокурора Київської області задовольнити.

Рішення апеляційного суду Київської області від 07 квітня 2014 року скасувати, рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 13 грудня 2013 року залишити в силі.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Головуючий

О.С. Ткачук

Судді:

В.С. Висоцька

О.В. Ступак

О.В. Умнова

І.М. Фаловська